

**Az MTA intézményei és feladatai
forrásának és létszámának
alakulása**

M e g n e v e z é s	2006. évi tény	2007. évi tény	adatok ezer Ft-ban
			A 2007. év adata a 2006. év %-ában
Központi költségvetésből			
- működési támogatás*	33 429 589	33 838 439	101,2
- felújítási támogatás	816 100	747 800	91,6
- beruházási juttatás	278 000	275 000	98,9
Összesen	34 523 689	34 861 239	101,0
Intézmények saját bevétele**	18 451 274	17 850 424	96,7
Átlagléttség /fő/	5 597	5 425	96,9

* OTKA támogatással

** OTKA Programok saját bevétele, ÁFA bevétel és kölcsön bevételek nélkül

**Az MTA felügyelete alatt működő költségvetési
intézmények tényleges saját bevételei**

adatok ezer Ft-ban

M e g n e v e z é s	2006. évi tényleges bevétel	2007. évi tényleges bevétel	2006. évi bevétel összetétele (%)	2007. évi bevétel összetétele (%)	Változás (%)	Összetétel- változás (%)
Működési, szolgáltatási, vállalkozási bevétel	5 104 041	4 812 595	27,7	27,0	94,3	97,5
Kamatbevétel (devizaszámla után)	53 813	55 118	0,3	0,3	102,4	100,0
Felhalmozási és tőkejellegű bevételek	204 168	64 189	1,1	0,4	31,4	32,5
Átvett pénzeszközök	2 525 602	3 245 148	13,7	18,2	128,5	132,8
Támogatásértékű bevételek	4 642 062	4 672 653	25,2	26,2	100,7	104,0
Előző évi előirányzat-maradvány átvétele	1 425 374	880 683	7,7	4,9	61,8	63,9
<i>Összesen:</i>	<i>13 955 060</i>	<i>13 730 386</i>	<i>75,6</i>	<i>76,9</i>	<i>98,4</i>	<i>101,7</i>
Pénzforgalom nélküli bevételek	4 496 214	4 120 038	24,4	23,1	91,6	94,7
Együtt	18 451 274	17 850 424	100,0	100,0	96,7	-

ÁFA bevétel, kölcsönbevételek és OTKA Programok bevétele nélkül

**Az Akadémia vagyonának
összetétele**

		2006. december 31-én					2007. december 31-én				
	Befektetett eszköz	Bruttó érték	Érték-csökkenés	Nettó érték	Teljesen leírt eszközök bruttó értéke	Használhatósági szint	Bruttó érték	Érték-csökkenés	Nettó érték	Teljesen leírt eszközök bruttó értéke	Használhatósági szint
Törzsvagyon	Immateriális javak	79 193	72 573	6 620	69 285	8,4					
	Ingatlanok	10 736 048	1 091 723	9 644 325	1 530	89,8					
	Gépek, berendezések és felszerelések	1 274 842	904 325	370 517	598 293	29,1					
	Járművek	93 391	59 462	33 929	19 884	36,3					
	összesen:	12 183 474	2 128 083	10 055 391	688 992	82,5					
Rábízott, kezelésbe kapott vagyon	Immateriális javak	1 952 869	1 545 722	407 147	1 060 907	20,8					
	Ingatlanok	16 966 883	2 917 750	14 049 133	147 521	82,8					
	Gépek, berendezések és felszerelések	24 147 634	17 108 625	7 039 009	10 923 190	29,1					
	Járművek	390 447	282 108	108 339	119 933	27,7					
	összesen:	43 457 833	21 854 205	21 603 628	12 251 551	49,7					
Mindösszesen	Immateriális javak	2 032 062	1 618 295	413 767	1 130 192	20,4	2 194 115	1 742 669	451 446	1 313 841	20,6
	Ingatlanok	27 702 931	4 009 473	23 693 458	149 051	85,5	28 827 678	4 234 389	24 593 289	143 676	85,3
	Gépek, berendezések és felszerelések	25 422 476	18 012 950	7 409 526	11 521 483	29,1	26 506 666	19 720 705	6 785 961	12 158 397	25,6
	Járművek	483 838	341 570	142 268	139 817	29,4	469 057	359 446	109 611	209 786	23,4
	összesen:	55 641 307	23 982 288	31 659 019	12 940 543	56,9	57 997 516	26 057 209	31 940 307	13 825 700	55,1

**Az Akadémia felügyelete alá tartozó
intézmények 2007. évi előirányzat-maradványának
alakulása intézménycsoportonként**

adatok ezer Ft-ban

M e g n e v e z é s	Korábbi évek maradványa	Tárgyévi pénz- maradvány	Önrevíziós elvonás /-/	Vállalkozási tevé- kenység eredmé- nyéből visszafor- gatás (+)	Összesen rendelkezésre álló alaptevé- kenységi tartalék
MTA Titkársága		66 275			66 275
Doktori Tanács Titkársága		120 719			120 719
Akadémikusi tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátások		12 060			12 060
Köztestületi feladatok		16 755			16 755
SZIMA		0			0
MTA Könyvtára		13 704			13 704
Matematikai és természettudományi kutatóintézetek		837 998		108 309	946 307
Élettudományi kutatóintézetek		1 231 606		12 138	1 243 744
Társadalomtudományi kutatóintézetek		879 707			879 707
Területi akadémiai központok		11 241			11 241
MTA ALFA		57 784		2 580	60 364
Kutatásszervezési és nemzetközi kapcsolatok		61 745			61 745
Támogatott kutatóhelyek		201 029			201 029
Jóléti intézmények		12 513			12 513
MTA intézmények összesen:	0	3 523 136	0	123 027	3 646 163
OTKA Iroda		20 500			20 500
MINDÖSSZESEN:	0	3 543 636	0	123 027	3 666 663

Indoklás az OTKA Programok 2007. évi beszámolójához

I. SZAKMAI RÉSZ

1. Az OTKA jogállása

A tudományos kutatások és a kutatási infrastruktúra független, széleskörű támogatása, a fiatal kutatók segítése, nemzetközi színvonalú tudományos eredmények létrehozása érdekében az Országgyűlés, a 99/1990. (XII.3.) Kormányrendelet jogutódjaként, az Országos Tudományos Kutatási Alapról 1993. március 16-án az 1993. évi XXII. sz. törvényt fogadta el, amelyet az 1995. évi CXXI. törvény egyes pontjaiban módosított, majd ennek jogutódjaként az Országgyűlés 1997. december 9-én az 1997. évi CXXXI. törvényt alkotta az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról (OTKA).

Az OTKA előirányzatából olyan tudományos kutatások, illetőleg azok végzéséhez és az eredmények nyilvánosságra hozatalához szükséges feltételek létrehozása támogatható nyilvános pályázati rendszerben, amelyektől új tudományos törvényszerűségek felismerése, ismeretek, módszerek, eljárások kidolgozása várható, ezeken kívül az OTKA előirányzata felhasználható az ilyen tudományos eredmények létrejöttét elősegítő infrastruktúra-fejlesztésre is.

2. Az OTKA jelentősége

A tudományos alap kutatások számára számottevő pénzforrás Magyarországon az 1986-ban létrehozott Országos Tudományos Kutatási Alap. Az 1991. óta független alapként, 1993. óta törvény alapján működő OTKA megvalósította a kutatás-támogatás korszerű, fejlett, nemzetközileg elismert pályázati rendszerét. Ennek köszönhetően a tudományos alap kutatás folytonossága nem szakadt meg. Jelentős, világszerte elismert kutatási eredmények születtek.

A fejlett demokratikus országok, hasonló kutatást támogató alapjai, elismeréssel nyilatkoznak az OTKA tevékenységéről. Nemzetközi elismertségünket bizonyítja az a tény, hogy az OTKA 1996-tól teljes jogú tagja az Európai Tudományos Alapítványnak (ESF), valamint 2002. óta tagja az európai tudománytámogató szervezetek elnökeiből álló EuroHORCs Bizottságnak. Az OTKA fokozatosan építi nemzetközi kapcsolatait, egyre szélesebb körben vesz részt közösen támogatott kutatásokban.

3. Az OTKA szervezete

Az OTKA vezető testülete az OTKA Bizottság, amely elnökből, két alelnökből és 15 tagból áll. A tagok a Magyar Tudományos Akadémia (MTA), a Felsőoktatási Konferenciák Szövetsége, a minisztériumok, az NKTH, a közgyűjtemények által javasolt szakértők és az OTKA Bizottság keretében működő három Tudományterületi Kollégium - Társadalomtudományi, Műszaki- és Természettudományi, valamint Élettudományi Kollégium

- elnökei. A Kollégiumok irányítása alatt működnek az egyes tudományterületeket képviselő zsűriek. Az OTKA működésével kapcsolatos technikai, pénzügyi, szervezési és adminisztratív feladatokat az OTKA Iroda látja el.

4. Az OTKA bevételi forrásai

Az OTKA bevételi forrásai a költségvetési törvényben címzetten megállapított támogatási előirányzat, bel- és külföldi jogi és természetes személyek befizetései, hozzájárulásai és belföldiek visszafizetései. 1991-1992-ben az OTKA a KMÜFA-ból kapta támogatását, 1993-tól a központi költségvetésből. A költségvetési támogatás rendelkezésre bocsátását - a forrásra vonatkozó szabályozásnak megfelelő - finanszírozási terv rögzíti.

5. Az OTKA működésében 2007-ben történt változások

Az OTKA Bizottság elkészítette a 2008-2010 időszakra vonatkozó, hosszú távú Stratégiai tervét, amelyet jelenleg egyeztet a kormányzati szakmai szervezetekkel. Az OTKA Bizottság a Kormány által 2005-ben elfogadott módosított Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ) szerint működik.

Az OTKA Bizottság a pályázatok, a kutatási jelentések (szakmai és pénzügyi) Internetes adatbázison keresztül történő beadását, hazai és külföldi szakértőkkel történő értékelését biztosító elektronikus pályázati rendszerét 2007-ben továbbfejlesztette. 2007-ben a pénzügyi jelentések beküldésén és ellenőrzésén túlmenően - a finanszírozást, a kötelezettségvállalást és a követelésegyeztetést már az on-line rendszer segítségével végezte.

A 2007. évi költségvetésről szóló 2006. évi CXXVII. törvény 68. §. (7) bekezdése értelmében a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból 1000 Mft-ot a gazdaságban hasznosuló innovációt megalapozó alapkutatási pályázatok támogatására kell fordítani, amely pályázatok előszűrését az OTKA Bizottság végzi. Az NKTH és OTKA együttműködési megállapodás értelmében az OTKA intézi a pályázatok érkeztetését, bíráltatását, rangsorolását. A gazdasági és közlekedési miniszter hagyja jóvá az OTKA Bizottság által a pályázatok támogatására benyújtott javaslatot. A kutatási szerződések előkészítését az OTKA Iroda végzi, a támogatások közös NKTH-OTKA finanszírozását az NKTH.

6. Az OTKA által nyújtható támogatások

Az OTKA előirányzatából teljesíthető kiadások: a tudományos kutatási témákkal kapcsolatos folyó (személyi és dologi) ráfordítások fedezete (kutatási pályázat), nemzetközi tudományos kutatásban való részvétel, fiatal kutatói és posztdoktori pályázat (fiatal kutatók tudományos tevékenységének elősegítése), publikációs támogatás, a tudományos kutatáshoz (kutatási pályázat, infrastrukturális fejlesztés keretében) szükséges műszerek, eszközök, adatbázisok beszerzése.

Az OTKA Bizottság által 2007-ben meghirdetett pályázatok: kutatási pályázat, nagyszámú és tudományos iskolák támogatására kiírt pályázat, posztdoktori kutatási és állás pályázat, nemzetközi együttműködésben végzett kutatások pályázata, publikációs és tudományos ismeretterjesztő pályázat.

7. Az OTKA Programok által 2007-ben támogatott pályázatok

Az OTKA Bizottság az előző évekről áthúzódó többéves kutatási szerződések alapján 2064 kutatási és ifjúsági, valamint nagyszegű és tudományos iskola pályázat kutatását támogatta 2007-ben, amelyek közül 2007-ben 486 indult.

A 2007. évi költségvetésről szóló törvény értelmében 1000 Mft a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból kerülhet felhasználásra a gazdaságban hasznosuló innovációt megalapozó célzott alapkutatásra. Az NKTH OTKA együttműködési megállapodás értelmében a 2006 évi OTKA pályázatok közül a tiszta alapkutatások az OTKA keretből kerülnek finanszírozásra, a célzott alapkutatásokat pedig az NKTH-OTKA közösen támogatja.

A 2006. májusi határidővel meghirdetett pályázati felhívásra beérkezett 1075 kutatási és ifjúsági pályázat közül az OTKA Bizottság 328, az NKTH-OTKA közösen pedig 123 támogatásáról döntött, amelyek finanszírozása 2007-től kezdve indult. Az ugyanerre a pályázati határidőre beérkezett 89 nagyszegű és tudományos iskola pályázat közül az OTKA keretből 20 kap, NKTH-OTKA közös keretből 15 kap támogatást 2007-től kezdődően.

A 2007. szeptemberi határidővel a 2008-2011. időszakra meghirdetett újabb kutatási, posztdoktori és nagyszegű pályázatok pályázati felhívására 1149 pályázat érkezett be, amelynek értékelése 2007. év végéig megtörtént. Az OTKA Bizottság 2007 decemberében, valamint 2008 januárjában hozta meg a támogatásokról szóló döntését. A beérkezett 809 kutatási pályázat közül 167, a 236 posztdoktori pályázat közül 58, a 104 nagyszegű pályázat közül 42 részesülhet támogatásban 2008-tól kezdődően.

Az OTKA Bizottság 1994. óta minden évben támogatta az Oktatási és Kulturális Minisztérium által alapított Magyar Zoltán Felsőoktatási Közalapítvány keretében indított "Magyar Zoltán" posztdoktori ösztöndíj pályázatot. 2007-ben 41Mft támogatást ítél meg a pályázók kutatási költségeihez való hozzájárulásra.

A nemzetközi együttműködésben végzett kutatások támogatására folyamatosan beérkező pályázatok közül 2007-ben 3 támogatásáról döntött az OTKA Bizottság. A European Science Foundation (ESF) keretében meghirdetett EUROCORES HumVIB pályázaton egy pályázat kaphatott támogatást, a EUROCORES TECT pályázaton 3 pályázat. Valamint az ERA-NET Chemistry nemzetközi pályázaton egy hazai pályázó pályázatának támogatását vállalta az OTKA Bizottság.

A nemzetközi együttműködésben végzett kutatások kiegészítő támogatására 2007-ben két határidővel meghirdetett pályázatra beérkezett pályázatok közül 11 részesülhetett - a folyamatban lévő kutatási szerződések kiegészítéseképpen - támogatásban a 2007-2009 időszakra.

Az OTKA a EuroHORCs tagjaként, az MTA-val közösen vett részt a kiváló, fiatal tehetséges kutatók egzisztenciájának elősegítését szolgáló, Európa 16 országa, 18 tudománytámogató intézménye által negyedik alkalommal meghirdetett European Young Investigator (EURYI Awards) Programban. A 2006. november 30-i határidőre az egyes országokhoz beérkezett pályázat közül 10 pályázatot az OTKA-hoz nyújtottak be. Az OTKA-MTA közös EURYI Bizottság három pályázatot küldhetett ki a nemzetközi bíráltatásra. Az európai szintű bizottság döntését 2007 júliusában hozta meg.

Az OTKA Bizottság az OTKA kutatási eredmények közzétételére valamint az OTKA kutatási eredmények tudományos ismeretterjesztésére 2007-ben két határidővel meghirdetett pályázatára beérkezett 43 pályázat közül az erre kijelölt ad hoc bizottság 35 támogatásáról döntött.

II. AZ OTKA PROGRAMOK GAZDÁLKODÁSA

1. Szervezeti változások

Az OTKA az 1991-1994. időszakban a Miniszterelnöki Hivatal, 1995-ben a Művelődési és Köznevelési Minisztérium fejezetében elkülönített állami pénzalapként szerepelt. 1996. január 1-től az MTA fejezetében, a központi költségvetés fejezeti kezelésű előirányzata.

Az OTKA Alap, mint elkülönített állami pénzalap, az 1991-1995. időszakban a költségvetési támogatást közvetlenül a Pénzügyminisztériumtól kapta, havonta egyenlő összegben. 1996. január 1-től az OTKA Programok költségvetési támogatása az MTA-n, vagy a Magyar Államkincstáron keresztül kerül felhasználásra a kutatási programok által szükséges ütemezésben.

2. Gazdálkodási környezet

Az OTKA felügyeletét 1991-1994. időszakban a tudományos kutatásért felelős miniszter, 1995-ben a művelődési és köznevelési miniszter látta el. 1996. január 1-től az OTKA előirányzataival kapcsolatban a fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetőjének jogait az MTA főtitkára gyakorolja, 1998. január 1-től pedig az MTA elnöke.

Az egyes kutatási témákra megkötött szerződések alapján az OTKA Iroda az adott évi támogatási összeget a kutatóhelyre megnyitja, amelyről a vezető kutató évente köteles elszámolni. 2003-tól kezdődően az OTKA támogatások előirányzat átadással kerülnek a központi költségvetési intézményekhez (kutatóhelyekre) szemben a korábbi gyakorlattal, amikor is minden kutatóhelyre az OTKA Iroda közvetlenül utalta a támogatást. Az OTKA kutatások számára megítélt támogatások ilyen módon történő átadása, valamint a havonta egyenletes részletben történő felhasználhatósága a kutatók lehetőségeit korlátozza. Egy alaputatási témánál nehezen ütemezhetők a tényleges kiadások.

A Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII törvény 52. § (4) bekezdésében az Országgyűlés elrendelte, hogy a fejezeti kezelésű előirányzatoknál a 2006. évvel azonos összegű előirányzat-maradvány képződését kell elérni. Ezt a kötelezettséget a kutatási szerződések támogatásának részbeni átütemezésével tudta az OTKA teljesíteni.

A 2007. évi költségvetésről szóló 2006. évi CXXVII. törvény 68. §. (7) bekezdése értelmében a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból 1000MFt-ot a gazdaságban hasznosuló innovációt megalapozó alaputatási pályázatok támogatására kell fordítani, amely pályázatok előszűrését az OTKA Bizottság végzi. A támogatások közös NKTH-OTKA finanszírozását az NKTH végzi, így a célzott alaputatási pályázatokra előirányzott összeg nem kerül át az

OTKA Programok előirányzatára. Erre a programra az OTKA 2009-re és 2010-re vállalt kötelezettséget.

3. Kiadási-bevételi előirányzatok alakulása

3.1. Bevételek

Az OTKA Programok költségvetési törvényben meghatározott 2007. évi előirányzata Kutatási témapályázatokra 5.178.000 EFt.

Az egyensúlyi tartalék visszarendezésével kapcsolatban fejezeti hatáskörben az MTA 393.800 EFt többlettámogatást adott, amellyel az előirányzat módosult. Nemzetközi kötelezettség miatt az MTA NEI-től 19.686 EFt előirányzat került átcsoportosításra.

Ezen módosítás után az OTKA Programok 2007. évi költségvetése 5.591.486 EFt.

Az OTKA Programok 2006. évi előirányzat-maradványa 633.145 EFt volt.

A 2006-ról áthúzódó 589.270 EFt tételes kötelezettség teljesítése után fennmaradó 43.875 EFt maradványt az OTKA Bizottság az OTKA elektronikus pályáztatási, bíráltatási, jelentésbenyújtási, ellenőrzési rendszeréhez szükséges szoftverfejlesztéshez irányozta elő.

További bevételt jelentett a műszerprogram törlesztése és a lezárt pályázatok maradványainak visszafizetése, amely összesen 123.526 EFt.

Ezen módosításokkal az OTKA Programok 2007. évi bevételi előirányzata összesen 6.348.157 EFt.

3.2. Kiadások

Az OTKA Programok 2007. évi kiadási előirányzata a módosításokkal együtt összesen 6.348.157 EFt volt, melynek jogcímenkénti megoszlása a következő:

Kutatási pályázat	3.573.478 EFt
Tudományos iskola pályázat	806.362 EFt
Nemzetközi együttműk. kutatás	131.427 EFt
Ifjúsági pályázat	463.027 EFt
Posztdoktori pályázat	342.963 EFt
Publikáció, tud. ismeretterjesztés	60.468 EFt
Könyvtárpályázat	151.369 EFt
EISZ programok	50.000 EFt
Magyar Államkincstár díj	604 EFt
Elektronikus pályáztatási rendszer	43.875 EFt
Fejezeti likviditási összeg	100.000 EFt
2008-ban induló kutatási, ifjúsági pályázatok	552.742 EFt

Az egyes kiadási jogcímek előirányzata az alábbiak szerint teljesült, összesen 5.601.370 EFt összegben:

Kutatási pályázat	3.507.130 EFt
Tudományos iskola pályázat	785.840 EFt
Nemzetközi együttműk. kutatás	120.910 EFt

Ifjúsági pályázat	457.951 E Ft
Posztdoktori pályázat	323.523 E Ft
Publikáció, tud. ismeretterjesztés	60.168 E Ft
Könyvtárpályázat	151.369 E Ft
EISZ programok	50.000 E Ft
Magyar Államkincstár díj	604 E Ft
Elektronikus pályáztatási rendszer	43.875 E Ft
Fejezeti likviditási összeg	100.000 E Ft

4. Az OTKA Programok vagyoni helyzete

Az OTKA Programoknak nincs vagyona. A kutatási pályázatok keretében beszerzett műszerek, eszközök a kutatóhelyek nyilvántartásában, mérlegében szerepelnek.

5. Az előirányzat-maradvány alakulása

Az OTKA Programok 2007. évi kiadási előirányzat maradványa 746.788 E Ft.
December végén jóváírásra került 3.269 E Ft többletbevétel kutatási szerződés maradvány.

Az előirányzat maradványból 674.945 E Ft tételes kötelezettségvállalással terhelt.
A maradványból 75.112 E Ft-ot az OTKA Bizottság döntésének megfelelően, az OTKA elektronikus pályáztatási, bíráltatási, jelentésbenyújtási, ellenőrzési rendszerének - OTKA Iroda által koordinált - szoftverfejlesztéséhez, valamint az Iroda költözésével, új bérleményével kapcsolatos többletkiadásokra kívánjuk felhasználni.

Kérjük, hogy az OTKA Programok 2007. évi kiadási előirányzat maradványát, valamint a 3.269 E Ft bevételi előirányzat túlteljesítését az alábbiak szerint jóváhagyni szíveskedjenek:

<u>Áthúzódó kötelezettség</u>		122.203 E Ft
Kutatási pályázat	66.348 E Ft	
Tudományos iskola pályázat	20.522 E Ft	
Nemzetközi együttműk. kutatás	10.517 E Ft	
Ifjúsági pályázat	5.076 E Ft	
Posztdoktori pályázat	19.440 E Ft	
Publikáció, tud. ismeretterjesztés	300 E Ft	
2008-ban induló kutatási, ifjúsági p.		552.742 E Ft
<u>OTKA Bizottsági döntés alapján</u>		75.112 E Ft
Elektr. pályáztatási, bíráltatási rsz.	75.112 E Ft	
Összesen:		750.057 E Ft